

Laurent Galandon & Viviane Nicaise

Bloemenschrift

D2 - De Laatste Maat

Bloemenschrift

D2 - De Laatste Maat

Scenario

Laurent Galandon

Tekeningen

Viviane Nicaise

Kleuren

Jérôme Maffre

Inkleuring van het omslag

Sébastien Bouet

Frankrijk. 1983. De tachtigjarige Dikran wordt ziek tijdens het concert van een jonge, Turkse vioolvirtuoos, Hasmet Erdem, wanneer die een interpretatie geeft van een stuk dat op het programma staat als "Hommage aan mijn grootvader. Onafgewerkte partituur – Anoniem". Half bewusteloos mompelt de oude man een paar woorden die de nieuwsgierigheid van de muzikant opwekken: "Mayranouche... het bloemenschrift...". Hasmet vond deze partituur zonder auteur in zijn eerste viool in een schrift waarvan het omslag was versierd met gedroogde bloemen. Vandaar dat Hasmet de volgende dag naar het ziekbed van Dikran gaat. Op aandringen van de muzikant begint Dikran een lang verhaal, dat van zijn jeugd en zijn volk, slachtoffers van de eerste genocide van de XXste eeuw.

In 1915 woont Dikran met zijn ouders en Mayranouche, zijn oudere zus, een getalenteerd violiste, in een stad van oostelijk Anatolië. Hun tot dan toe vreedzaam leventje wordt bruusk verstoord door de verandering van de houding van de nieuwe Turkse regering tegenover de Armeniërs, die ervan verdacht worden met de Russische vijand te heulen. Een stille afdaling naar de hel is het gevolg. Na de verdwijning van hun vader en alle gezinshoofden door een oproep van de prefectuur, moeten de Armeniërs de stad verlaten. Begeleid door gewelddadige gendarmes gaat een lange stoet van vrouwen, kinderen en bejaarden op weg naar een onbekende bestemming. Het konvooi wordt regelmatig aangevallen door Koerdische ruiters zonder dat de gendarmes, die voor hun bescherming moeten zorgen, tussenbeide komen. Plunderingen, ontvoeringen, moorden, verkrachtingen worden het dagelijkse lot van de gedeporteerden. Uitgeput sterft de moeder van Dikran in haar slaap, nadat ze Mayranouche liet beloven haar broer uit deze hel te redden. De volgende ochtend worden Dikran en Mayranouche, samen met andere kinderen, naar een stadje gebracht om verkocht te worden. Oktar, een kolos, koopt de broer en zijn zus.

Mayranouche en Dikran, herdoopt tot Arzu en Daoud, beginnen dan een nieuw leven bij Oktar, de brutale herder. Maar in dit nieuwe tehuis, waar de terreur heerst, zijn Talia, de echtgenote, en Salim, de eenogige zoon, niet noodzakelijk hun vijanden... Op een ochtend verplicht Oktar Dikran mee te gaan bij de aanval op een Armeens konvooi. Na een ware slachting vindt de jongen temidden van de lijken een viool en het bloemenschrift. Ondanks de gruwel van de situatie is hij haast blij dat hij het instrument en het schrift aan zijn zuster zal kunnen geven.

*Aan Noé, Nathaël, Anatole en Aurèle.
Laurent*

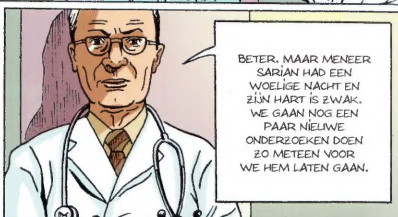
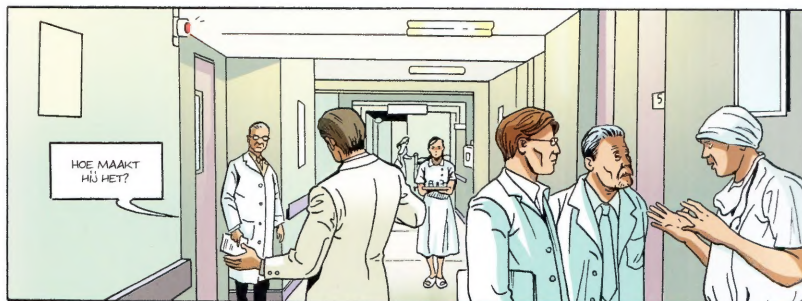
© Bamboo Edition 2011, Galandon, Nicaise
© Saga Uitgaven voor de Nederlandse taal

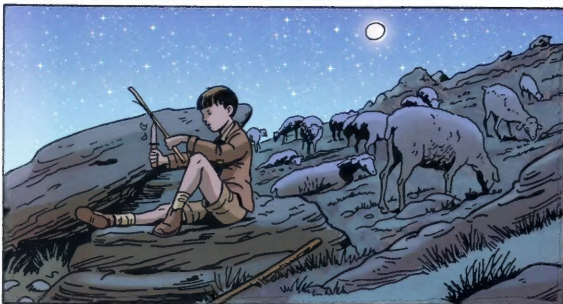
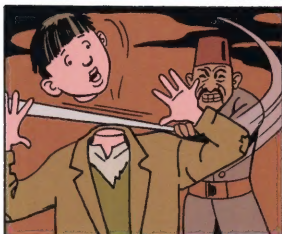
SC versie : D 2012.10295/ 3
HC versie : D 2012.10295/ 4

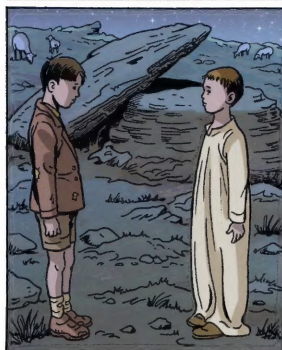
SC versie : ISBN 9789085521815
HC versie : ISBN 9789085521822

Distributie: Stribbelstrips, Hamont-Achel

Saga Uitgaven
Berkenhagestraat 77
B - 8210 Zedelgem

MIJN HANDEN DOEN PIJN. IK HAD MOËTE HET DEEG
TE KNEDEN. IK VROEG HAAR ME TE HELPEN.

WELK NUT HEB JIJ NOG
ALS JE ZELFS GEEN BROOD
MEER KUNT MAKEN?

HET IS AL BETER...
IK GA HET AFWERKEN.

JE KRIJGT PAS ETEN
ALS JE KLAAR BENT!

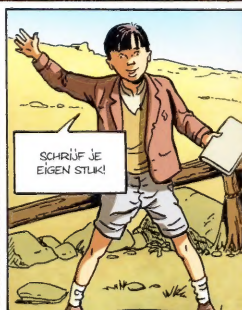
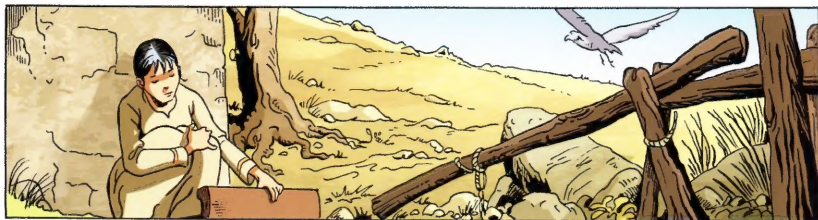

ALS OKTAR
ZIET DAT JE ME
HELPT, KRIJGEN
WE ALLEBEI
KLAPPEN.

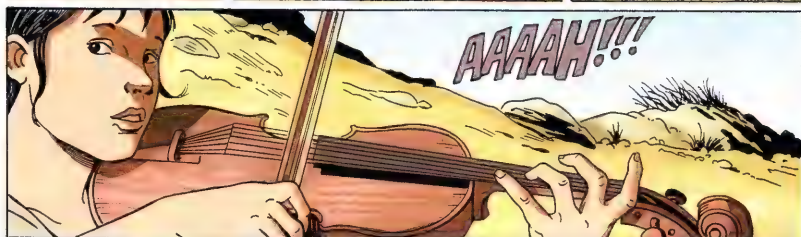
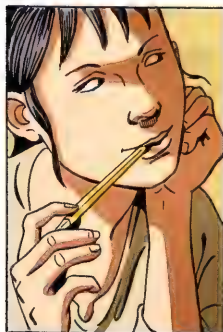
MIJN VADER
DOET ZIJN
SIESTA...

BEDANKT, SALİM.

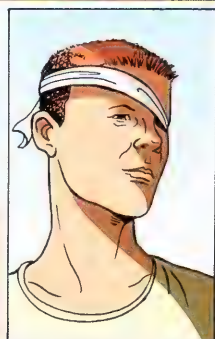

IK ZAL JE TONEN
WAT WE MET
DIEVEN DOEN!

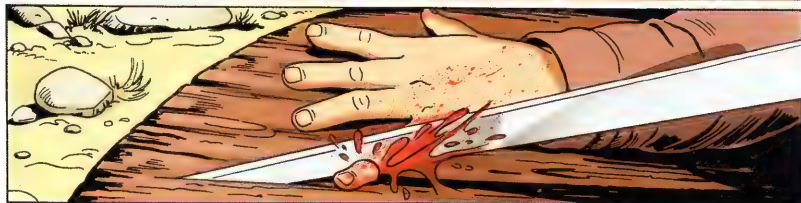

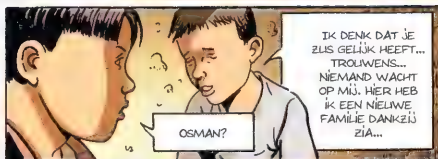
SALIM! ALS JE BLIEFT
DOE IETS, HIJ GAAT
HEM DODEN!

ALS DAQUD ZIJN HAND KWIJT
IS, KAN HIJ DE SCHAPEN NIET
MEER NAAR DE WEIDE
BRENGEN! DAN MOET IK ER
TERUGKEREN. EN DUS WORD
IK EIGENLIJK GESTRAFT!

DUS JE BENT
VASTBESLOTEN?

MEER DAN OOM ZODRA HET
LICHT IN HUIS LITGAAT,
VERTREK IK.

HIER, IK STOPTE ER EEN BROOD
EN EEN KRIJK WATER IN.

EN DIT OOK...

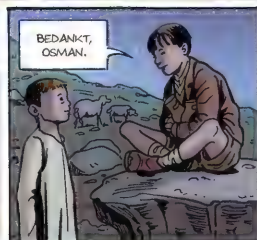
MET GOEDE
SCHOENEN
ZUL JE
BETER
OPSCIETEN!

ZIA ZAL JE STRAFLEN ALS
HIJ ZIET DAT JE SCHOENEN
WEG ZIJN!

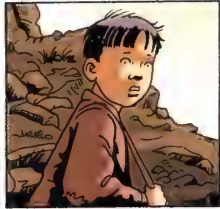
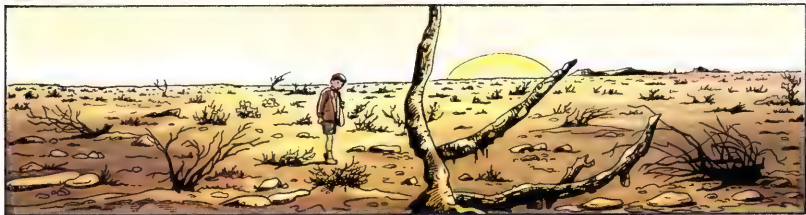
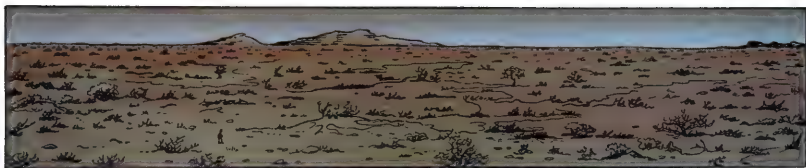
ALLICHT, MAAR MIJN STRAF IS
NIETS VERGELEKEN MET WAT
OKTAR JOU AANDOET.

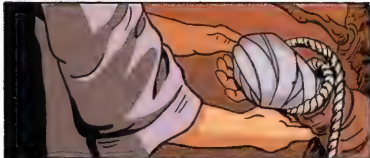
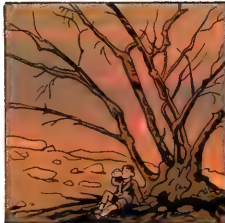

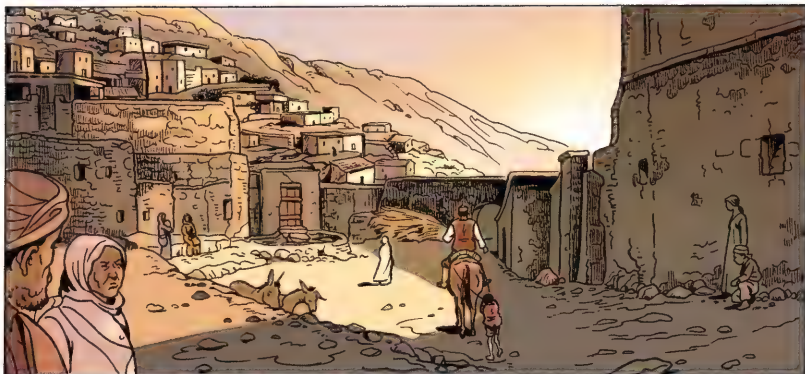
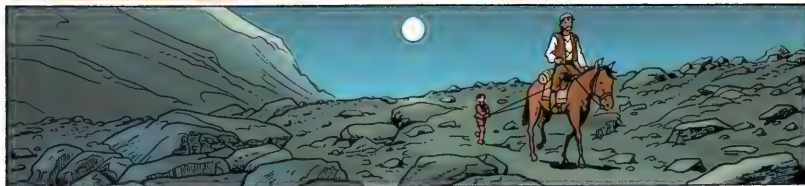
BEDANKT,
OSMAN.

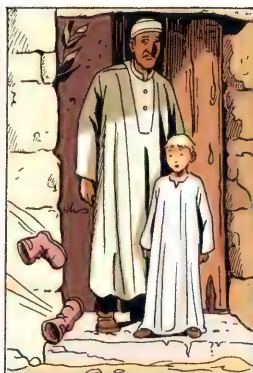
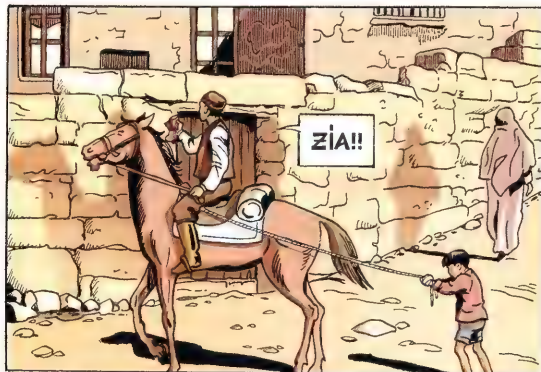

VEEL GELUK,
BROERTJE.
MOGE GOD JE
BESCHERMEN.

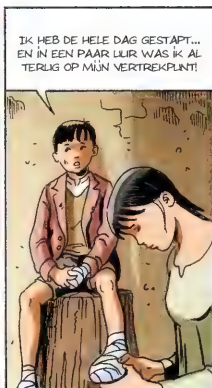

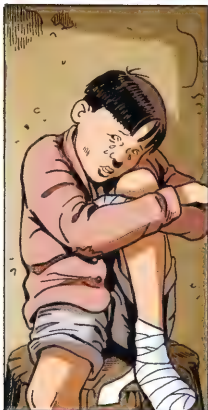
HOE HEB JE DE
SCHAPEN ZO SNEL
TERUGGEVONDEN?

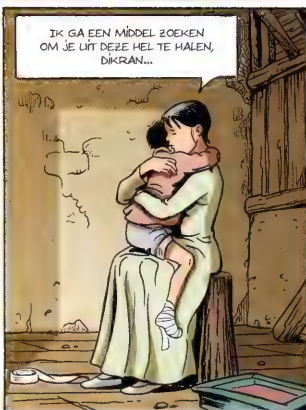
ZE GAAN NOOIT VER
WEG. IK WIST WAAR
IK ZE KON VINDEN.

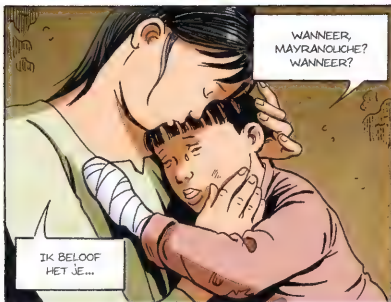
IK HEB DE HELE DAG GESTAPT...
EN IN EEN PAAR LUUR WAS IK AL
TERUG OP MIJN VERTREKPLAAT!

IK LIEP IN
RONDJES!

IK GA EEN MIDDEL ZOEKEN
OM JE UIT DEZE HEL TE HALEN,
DIKRAN...

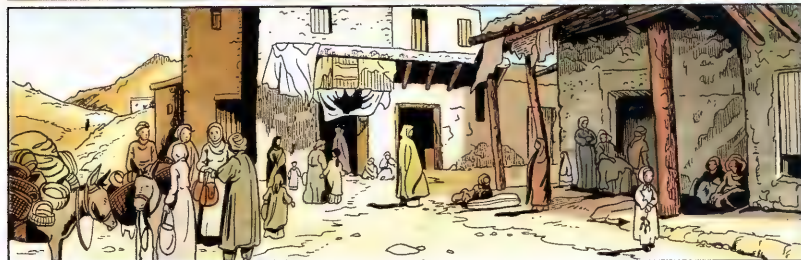
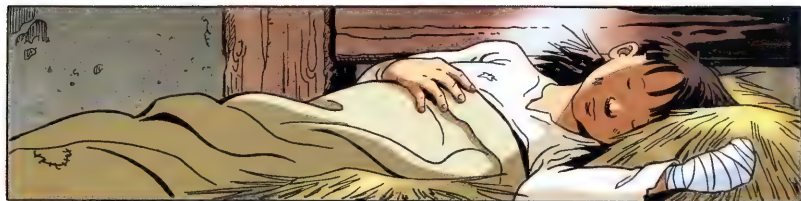

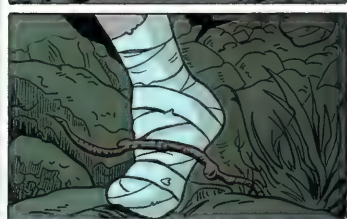
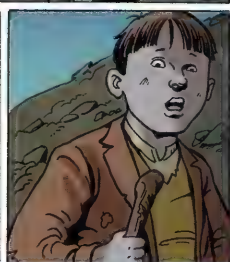
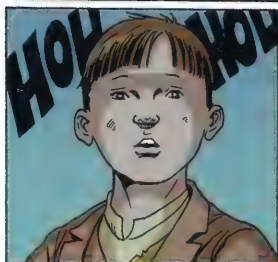
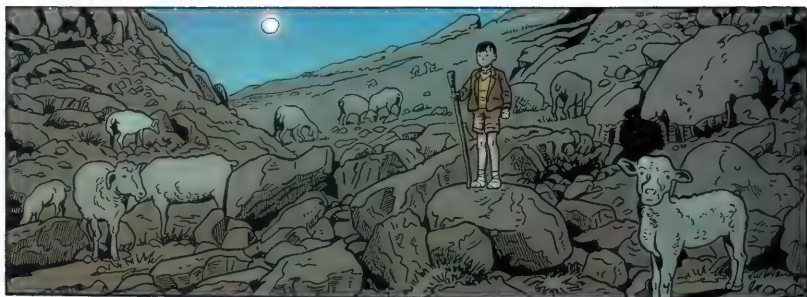
WANNEER,
MAYRANOUCHE?
WANNEER?

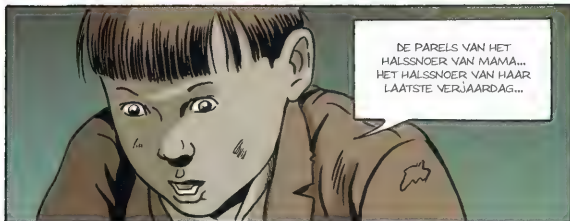
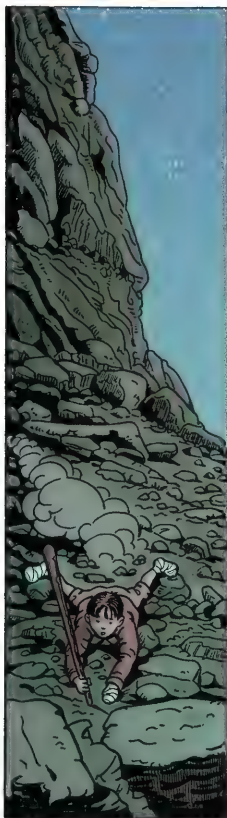
IK BELOOF
HET JE...

IK WEEET NIET... MAAR
IK GA EEN OPLOSSING
VINDEN...

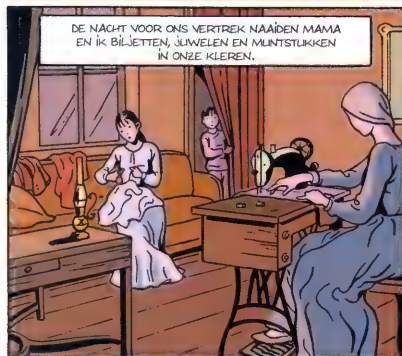

ZE MOETEN VERSTOPT GEZETEN
HEBVEN IN DE ZOOM VAN JE JAS.

IN MIJN JAS?

JA... GROOTVADER HRANT ZEÏ ONS
GELD EN JUWELEN IN ONZE KLEREN
TE VERSTOPPEN...

DE NACHT VOOR ONS VERTREK NAAIDT MAMA
EN IK BIJ-JETTEN, JUWELEN EN MUNTSTUKKEN
IN ONZE KLEREN.

IK BEN IN SLAAP GEVALLEN, TERWIJL ZIJ
VERDER WERKTE TOT DE OCHTEND.

MAMA WAS ZE ALICHT VERGETEN...

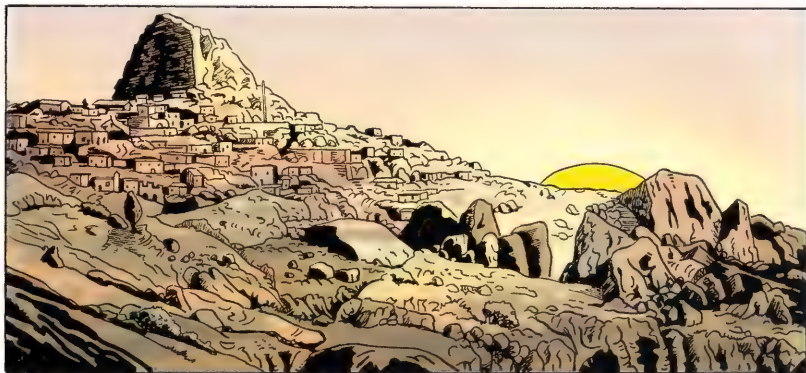
HUM... BEHALVE ZE TE LATEN
STELN DOOR OKTAR, ZIE IK NIET
IN WELK NUT ZE HIER VOOR
ONS KUNNEN HEBVEN...

ZIE JE, DIKRAN,
IN ZEKERE ZIN
IS MAMA NOG
STEEDS BIJ ONS...

MET DE STEEN DIE AAN DIT HALS-
SNOER HING BESPAARDE MAMA
ME EEN EERSTE ONTVOERING...
MET DEZE PARELS GEEFT ZE JOU
OOK EEN KANS JE TE REDDEN.

LIVULT, DE SMOKKELAAR, ZAL JE VERGEZELLEN TOT BIJ EEN HAVEN EN JE NEEMT ER EEN BOOT OM HET LAND UIT TE GAAN.

IK WIL DAT JE DEZE NOTEN ONDERWEG UIT HET HOOFD LEERT!

WAAROM?

ALS JE ZE KENT, VERBRAND JE DE PAGINA. EN ALS JE ZEKER BENT DAT JE VEILIG BENT, SCHRUF JE ZE OP EEN PAPIERTJE DAT JE AAN LIVULT GEEFT.

ALS HIJ TERUGKOMT NAAR HET DORP, ZAL IK WETEN DAT JE VRIJ BENT!

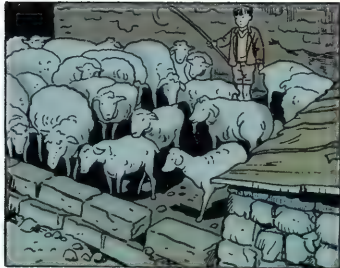
EN... EN JIJ?

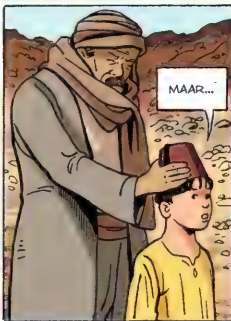
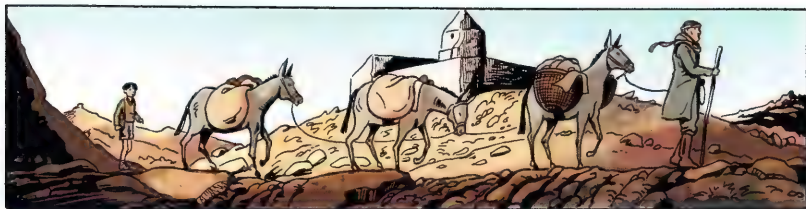

IK... IK KAN NIET GAAN, DIKRAN. DE REIS ZOU TE GEVAARLIJK VOOR ME ZIJN EN VOOR DE BABY. JE MOET ALLEEN GAAN.

IK GA JE MISSEN, MAYRANOUCHE.

EN MIJN ZUSTER?

IK HEB JARENLANG GEZOCHT,
TIJNTALLEN BRIEVEN VERSTUURD,
VERENIGINGEN GECONTACTEERD...

IN DE JAREN '80 KEERDE IK
TERUG NAAR TURKIJE MET
MIJN OOM.

IN ONZE WĪJK WAS ELK SPOOR VAN ARMEENS LEVEN
VERDWEENEN... ONS HUIS WAS EEN TURKS CAFÉ GEWORDEN...

DERTIG JAAR NADIEN BLEVEN WE...

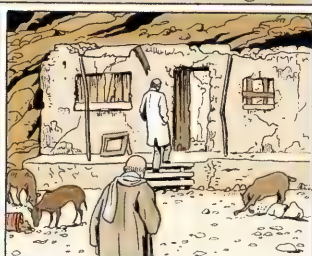
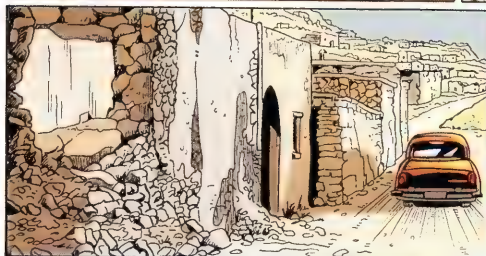
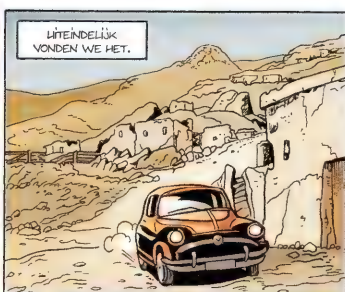
... ONGEWENST...

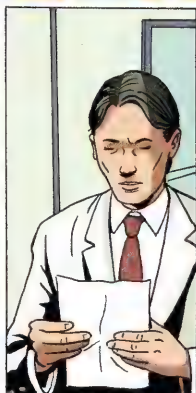
MET EEN HUURAUTO REDEN WE
URENLANG OVER VERVALLEN WEGEN...

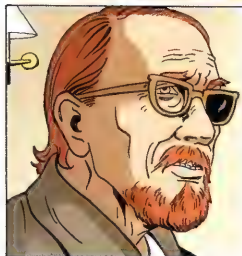
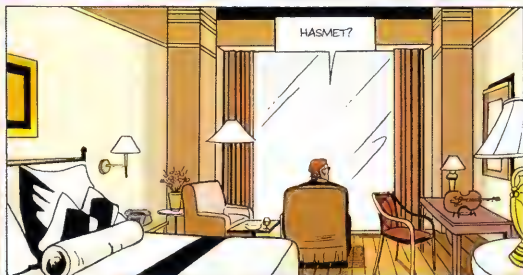

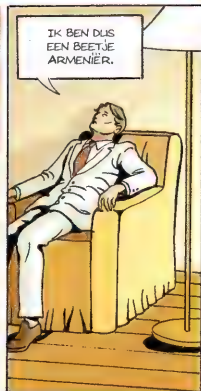
... OP BASIS VAN VEERTIG JAAR OUDE
HERINNERINGEN ZOECHTEN WE HET DORP
WAAR IK MAYRANOUCHE HAD ACHTERGELATEN.

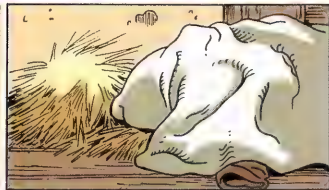
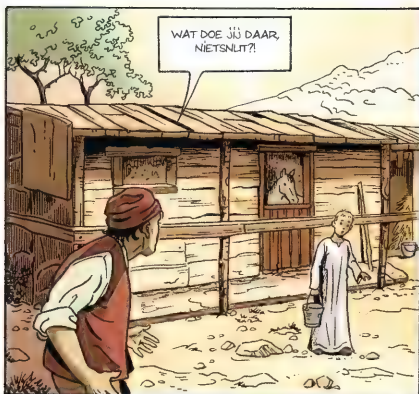

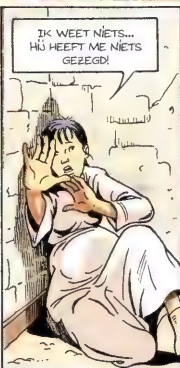
MENEER SARIAN!

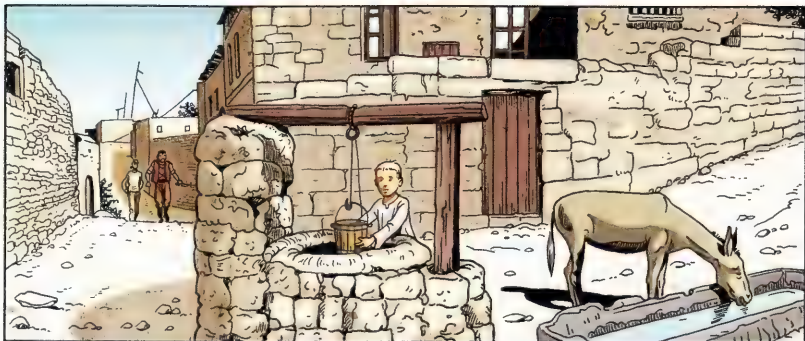

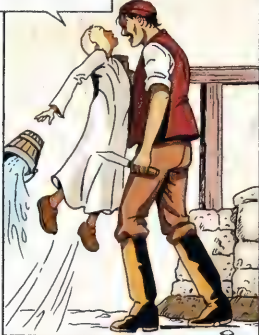

AH!!! HELP!
ZIA! ZIA!

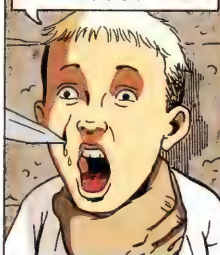
JE HIEP DAUD
VLUCHTEN... EN JE
DOODE MÛN PAARD!

OSMAN!?

IK WILDE HET GEWOON
WAT LATEN INSAPEN, MAAR
IK VERGISTE ME IN DE DOSIS...
HET WAS OPDAT LIMLIT EN
DIKRAN KONDEN VLUCHTEN
ZONDER DAT ZE GING
ZOEKEN!

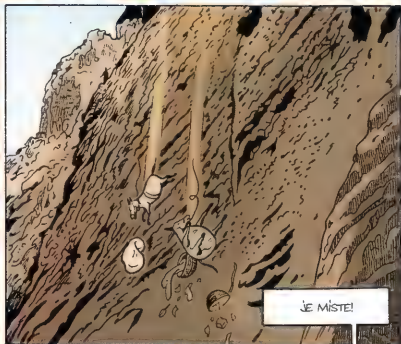
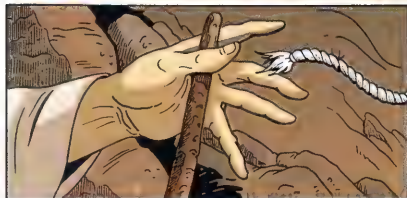
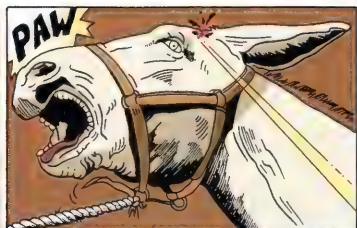
LIMLIT?
DE SMOKKELAAR?

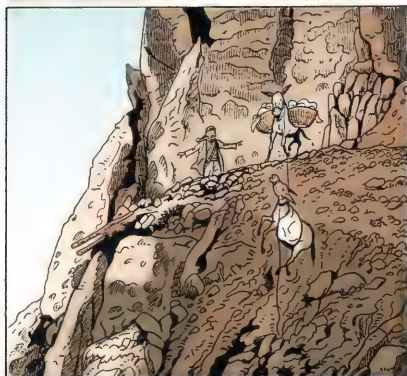

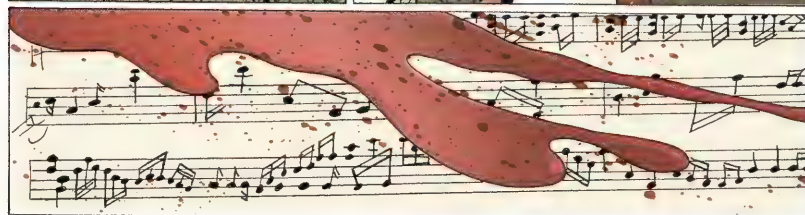
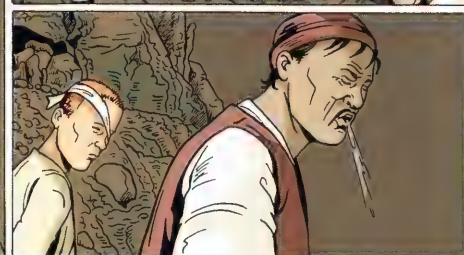
VELE WEKEN LATER...

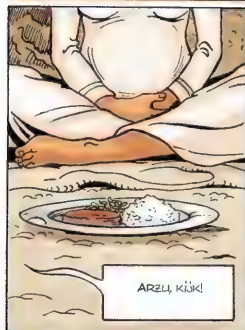
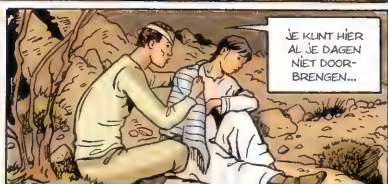
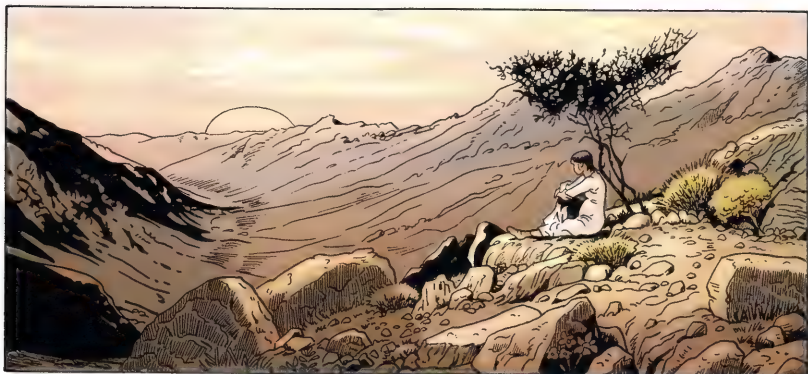

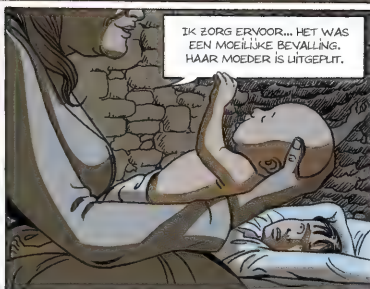
JE MISTE!

JE ZULT ALTIJD
EEN BELABBERD
SCHUTTER ZIJN!

SALIM...

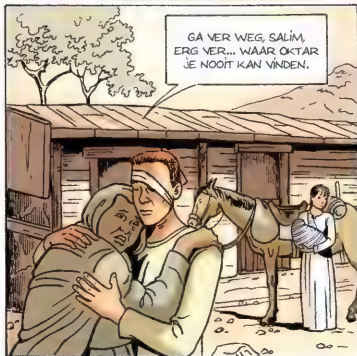
JE MOET WEG... MET AZRIJ EN DE
BABY. ONS HUIS IS NIET GEMAAKT
OM EEN NIEUW KIND OP TE VANGEN...
OKTAR IS TE GEVAARLIJK.

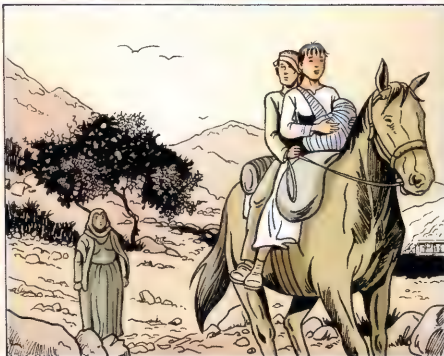
JE VADER IS ER VANOCHTEND
NIET. JE MOET SNEL ZIJN. PAK
JE SPULLEN EN DIE VAN AZRIJ.

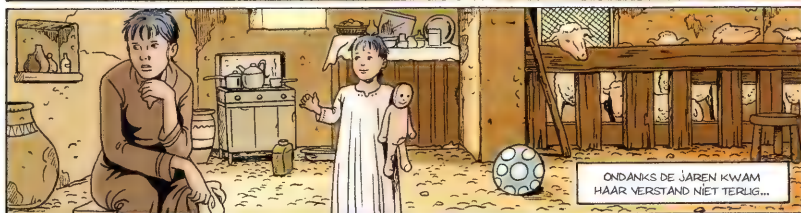

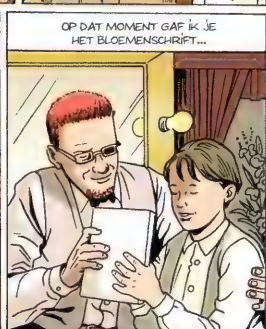
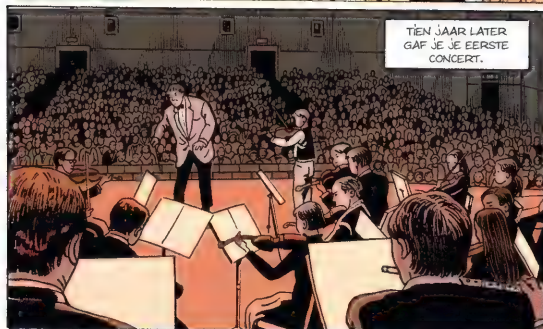
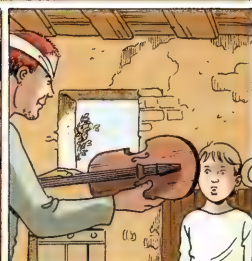
PARELS?

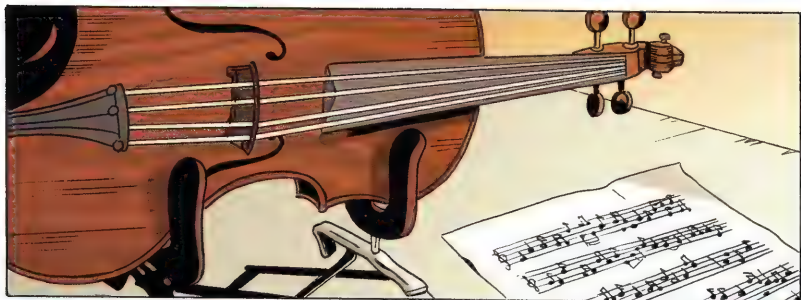

GA VER WEG, SALIM,
ERG VER... WAAR OKTAR
JE NOOIT KAN VINDEN.

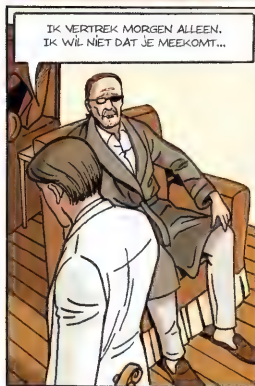

EN MAYRANOUÏCHE. IK
VERONDERSTEL DAT ZIE
DOOD IS. VER VAN HAAR
FAMILIE... WAAROM
ZEI JE NIETS?

WAAROM?

WAAROM? DENK JIJ DAT JE DE
CARRIÈRE ZOU HEBBEN DIE JE NU
HEBT ALS MEN WAT WIST OVER JE
ARMEENSE AFKOMST?

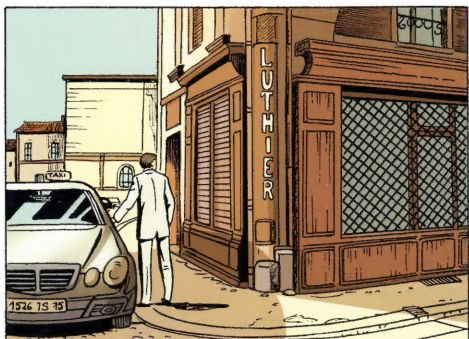
IK VERTREK MORGEN ALLEEN.
IK WIL NIET DAT JE MEEKOMT...

HOEZO?! IK BEN ALTIJD BIJ JOU
GEWEEST! IK HEB GEEN ENKELE
VAN JE VOORSTELLINGEN GEMIST!

WEL, DEZE KEER
GA JE ME NIET
HOREN! IK HEB...
TIJD NODIG.

EEN MAAND LATER...

SALLE DES OUBLIÉS
PARIS IXE

Mercrèdi 19 Août
21 h00

Concert

- PRINTEMPS D. KOISKY
- LE CAHIER À FLEURS M. SARIAN
- RHAPSODIE
- FINAL

JA!
DIKRAN IS
VEILIG!

GOD ZIJ
GELOOFT!
DIKRAN IS VRIJ!

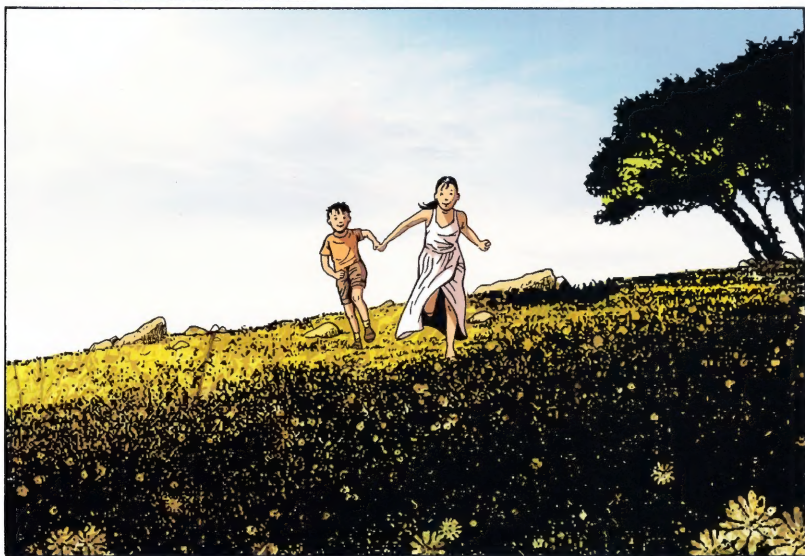
DIKRAN! MIJN
BROERTJE IS
GERED! GERED!!

DIKRAN! JE BENT
GERED! JE BENT VRIJ!

MAYRANOLICHE!

- Weet U wat Hitler zei op 22 augustus 1939 voor hij Polen binnenviel en het Joodse volk uitmoorde?

- Hum... nee.

- "Wie herinnert zich nog de afslachting van de Armeniërs?". Ik heb de genocide van mijn volk beleefd. Niemand zal die ooit kunnen ontkennen.

9789085521815

9 789085 521815